

I. Pivovarnictví a sladovnictví v nejstarších civilizacích

Kdo první vařil pivo, nedeme samozřejmě nikdy vědět. S řemeslnou zručností se tento prastarý osvěžující nápoj vaří nejméně 5000 let. Lidstvo ovšem pivo které mnohokrát měnilo svou podobu a chuť, pije mnohem déle. Ze 3. tisíciletí př. n. l. pocházejí nejstarší písemné doklady ze starého Sumeru a starého Egypta. Tyto národy jistě nebyly jedinými, které uměly vařit pivo, měly jen to štěstí, že se o něm zachovaly zprávy. Vytvořily totiž písmo, v němž — a v obrazových dokladech nejrůznějšího druhu — se zachovaly zmínky o pivu, pivovarnictví, sladovnictví a obchodu s pivem.

Ve staré Mezopotámii, u Sumerů, Babylóňanů a Asyřanů, bylo známo přes sedmdesát druhů piv, která se označovala různými názvy podle chuti, barvy a jiných vlastností, dnes už nepostižitelných. Byla piva sladká, která prý rády pily ženy, piva tmavá i piva světlá. Pila se „piva dobrá“ i „velmi dobrá piva“ a mnoho dalších, jejichž názvy nám toho mnoho nepoví. Podle pokusů, prováděných podle starých zpráv, bylo běžné mezopotámské pivo tmavší, dosti husté, se zbytky surovin, mírně perlicí, s malým obsahem alkoholu, s vůní nakyslého sladu a osvěžující nakyslé chuti, pro dnešního člověka ovšem poněkud nezvyklé. Kořeněné pivo bylo více či méně nahořklé podle použitých bylin.

Ve starověké Mezopotámii bylo pivo zcela běžným nápojem lidu i vládnoucí třídy. Bylo obětováno bohům, bylo předmětem obchodu a dávalo

Мы, естественно, никогда не узнаем, кто первый начал варить пиво. Тем не менее, с профессиональной сноровкой этот старейший прохладительный напиток производится более 5000 лет. Конечно, челоу 5000 лет. Конечно, человечество пьет пиво, которое много раз меняло свой вид и вкус, намного дольше. Старейшие письменные документы относятся к 3 тысячелетию до нашей эры и происходят из Древнего Египта и Сумер. Естественно, эти народы не были единственными, которые умели варить пиво, им просто посчастливилось сохранить сведения о нем. При помощи письменности, ими созданной а также в различных рисунках сохранились упоминания о пиве, его варении, производстве солода и торговле пивом.

В Древней Месопотамии у вавилонцев и ассирийцев было известно более 70 видов пива, которым давались различные названия в соответствии с вкусом, цветом и остальными свойствами, которые сегодня уже невозможно конкретно определить. Существовало пиво сладкое, которое якобы пили с удовольствием женщины, пиво темное и светлое. Пилось пиво „хорошее“ и „очень хорошее“ и много других видов пива, названия которых нам в сущности ничего не говорят. Опыты, которые были проведены в соответствии со сохранившимися сведениями, показали, что

We shall not ever know naturally, who beer boiled firstly. This venerable refreshing beverage has been boiling with the craftsmanship at least for 5000 years. But beer changing many times its appearance and taste has been drunk by the humanity much longer. The earliest written documents have been originating from the old Sumerian and Egypt. Surely these people had not been only that beer could boil, but they had only the luck that the documents have been conserved about this fact. Namely they have formed the writing, in which and in the picture documents of various kind, the reference on beer, brewing, maltering and beer market have been conserved.

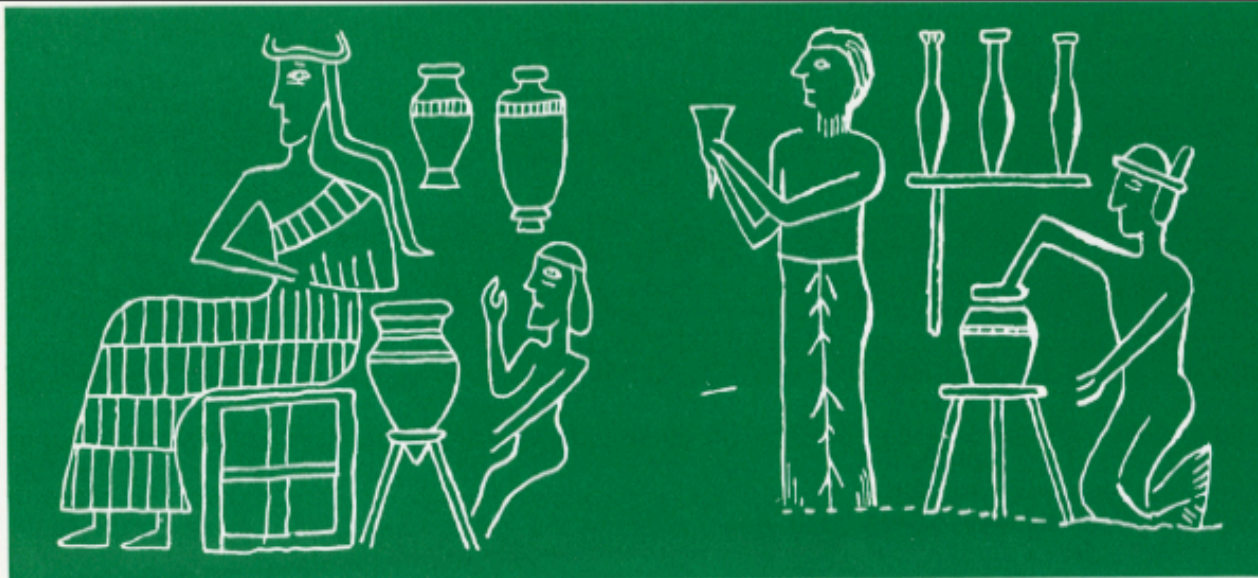
In the ancient Mesopotamia beer was quite usual beverage of the people and ruling class. Beer was offered to the gods and it was given also as allowance of kind. In the Sumerian period the malters and brewers were not still preferred too. Their importance substantially increased in the Assyrian and Babylonian empire. They grouped into guilds (similarly to other artisans) and they had various obligations toward the temples and the relevant Deities.

Off the old Egypt less informations had existed on beer. Beer attended there before all as beverage of the armer and middle classes.

As raw material to the production of malt, barley was used there, less wheat and perhaps millet too. Malt

Wir werden natürlich nie wissen, wer als Erster Bier gebraut hat. Dieses uralte, erfrischende Getränk wird mit handwerklicher Geschicklichkeit bereits mindestens 5000 Jahre gekocht. Die Menschheit trinkt allerdings das Bier, das viele Male seine Beschaffenheit und seinen Geschmack änderte, viel länger. Die ältesten schriftlichen Angaben stammen aus dem 3. Jahrtausend vor unserer Zeitrechnung aus Altsumer und Altägypten. Diese Völker waren sicherlich nicht die einzigen, die das Bierbrauen beherrschten, sie hatten nur das Glück, dass ihr Können schriftlich überliefert wurde. Sie haben nämlich die Schrift geschaffen, und dank ihr — und den verschiedensten Bildnachweisen — sind die Informationen über das Bier, die Bierbrauerei und Mälzerei, und den Bierhandel erhalten geblieben.

In Altmesopotamien kannten die Sumerer, Babylonier und Assyrer mehr als 70 Biersorten, die dem Geschmack, der Farbe und anderen Eigenschaften nach, die heute nicht mehr ergründet werden können, unterschiedliche Bezeichnungen trugen. Es gab süsse Biere, die die Frauen gern getrunken haben sollen, dunkle und auch helle Biere. Es wurden „gute Biere“ und „sehr gute Biere“ und viele andere getrunken, deren Namen uns nicht viel sagen. Auf der Grundlage der Versuche, die nach den alten Angaben durchgeführt wurden, war das geläufige mesopotamische Bier dunkel, ziemlich dick-

se jako deputát. V sumerském období nebyli sladovníci a pivovarníci ještě příliš privilegiováni, v asyrské a babylonské říši jejich význam podstatně stoupl. Podobně jako jiní řemeslníci se sdružovali v cechy a měli různé povinnosti vůči chrámům a příslušným božstvům.

Ze starého Egypta je zpráva o pivu méně. Pivo tam bylo nápojem především chudších a středních vrstev.

Jako suroviny ke sladu se užívalo ječmene, méně pšenice a snad i prosa. Slad se hrubě semlel, z této hrubé mouky se přidáním kvásku zadělalo těsto, z něhož se pekli chléb. Upečený chléb se rozdrobil do čisté vody, směs se svařila a procedila a nápoj byl hotov. I Egypťané pili různá piva, silná, slabá, sladká. Pivní daň zavedená Ptolemaiovci hrála značnou roli v ekonomice země a udržela se i za panství Římanů.

обыкновенное пиво в Месопотамии было довольно густое, темного цвета, с остатками сырья, слегка искрящее, с небольшим содержанием алкоголя, с запахом прокисшего солода и кисловатым освежающим вкусом, для современного человека довольно непревычным. Пиво с кореньями было более или менее горьковатое в зависимости от использованных кореньев.

В Древней Месопотамии было пиво повседневным напитком как народа, так и господствующего класса. Его приносили в жертву богам, оно было предметом торговли, пиво получали как натуральную оплату за труд. У шумеров солодовники и пивовары не были ещё привилегированной кастой, в Асситийской и Вавилонской Империи их общественное положение было заметно выше. Как

was ground into the coarse flour. The dough was made from this flour, when ferment had been added. Then bread was baked. Baked bread was granulated into clean water, the mixture was boiled and strained, and then the beverage was prepared. Also the Egyptians drank various kinds of beer — strong, weak, and sweet beers. The beer tax introduced by the Ptolemaies played considerable role in the economic circumstances of this country and it also held under rule of the Romans.

Wine liked the antique Greeks and Romans. They knew beer before all from the Egyptians, who had been speculated for the inventors of beer by them.

The antique Greeks and Romans simultaneously preserved many informations on beer of the neighbouring nations (including Slavs).

flüssig, mit Überresten der Rohstoffe, ein wenig schäumend, mit geringem Alkoholgehalt, duftete nach säuerlichem Malz, und hatte einen erfrischenden, säuerlichen Geschmack, der für den modernen Menschen allerdings etwas ungewöhnlich ist. Das würzige Bier war mehr oder weniger bitter entsprechend den verwendeten Kräutern.

Im altertümlichen Mesopotamien war das Bier ein ganz übliches Getränk sowohl des Volkes, als auch der herrschenden Klasse. Es wurde den Göttern geopfert, war Gegenstand des Handels und wurde als Deputat gegeben. In der sumerischen Zeit waren die Mälzer und Bierbrauer noch nicht übermäßig privilegiert, im assyrischen und babylonischen Reich stieg ihre Bedeutung wesentlich. Ähnlich wie andere Handwerker schlossen sie sich in Zünften zusammen und hatten verschiedene Pflichten